

مردی که سرشار از ایده بود

اول از همه بگوییم خیلی متأسفیم که هر هفته، چهره هفته‌ای که در این ستون، معرفی می‌کنیم؛ از هنرمندانی است که به رحمت خدا رفته‌اند. و باز متأسف‌تریم که

آرش شفاعی

فرهنگ و هنر

چهره‌هایی که از دست رفته‌اند، اغلب از میان هنرمندان تجسمی هستند که همه ما نقش‌ها و رنگ‌هایی که آفریده‌اند، خاطراتی ماندگار داریم. چهره هفته در هفته سوم آبان ۱۴۰۰، کامبیز درمبخش است. هنرمندی که به ۸۰ سالگی نرسید و در حالی به پایان داستان زندگی‌اش رسید که به قول خودش سرشار از ایده‌های جدید بود و تنها مرگ می‌توانست او را متوقف کند. این رادیولوژیست هنرمند شیرازی که آثارش چهارگوشه جهان را درنوردیده بود و به یک نام بین‌المللی در هنر کاریکاتورист تبدیل شده بود، درباره هر موضوع ایده‌ای تازه داشت که با خطوط قدرتمند ولی ساده‌اش، آنها را به طرح‌هایی جذاب تبدیل می‌کرد.

درمبخش بر اثر بیماری کرونا درگذشت. بیماری سخت و جهانگیری که برای کامبیز، فقط پیک مرگ نبود، منبع الهام هم بود. هنرمندی مانند او که همواره درباره هر موضوعی، ایده‌ای داشت نمی‌توانست در برابر پدیده‌ای که همه دنیا را تحت تأثیر قرار داده‌است، بی‌تفاوت بنشیند. به همین دلیل او توانست مجموعه‌ای از کاریکاتورهای ماندگار را با موضوع کرونا و موضوعات حاشیه‌ای آن مانند قرنطینه خلق کند. اما درگذشت او بازتاب زیادی در شبکه‌های اجتماعی و در میان مردم و هنرمندان داشت. خیلی از دست‌داران او و آثارش، تصویرهایی از این هنرمند نجیب، بی‌ادعا ولی بسیار معتبر و جهانی را در صفحات خود بازنشر کردند. طرح‌های درمبخش همواره شناسنامه تصویری خود را دارد؛ آدم‌هایی با ساده‌ترین شکل و با حذف جزئیات، که ایده‌ای درخشان را به شکلی ساده اجرایی کرده‌اند. به همین دلیل ناگهان شبکه‌های اجتماعی پر شد از آدم‌های کامبیز درمبخش که چشم‌هایشان حذف شده‌است، با دماغ‌هایی شبیه مکعب مستطیل و گوش‌هایی که تنها یک خط ساده‌اند.

هنرمندان تجسمی هم به مرگ این چهره بزرگ هنر ایران واکنش نشان دادند. جواد علیزاده، کاریکاتورист باسابقه طرحی از خود را در فضای مجازی بازنشر داد.

او در متنی که به همین مناسبت نوشت، خاطره آخرین دیدار خود را با این دوست قدیمی و هنرمند را هم ذکر کرده‌است: یادم است در آخرین دیدار حضوری که با او در جریان یکی از کرونا و رعایت پروتکل‌های بهداشتی و ماسک پیش آمد، او با آن نحوه بیان شیرین خود به شوخی گفت: «به این چیزها نیست، هزاری هم که ماسک و الکل بزنی، اگر قرار باشه کرونا سراغ کسی نیاد.»

هادی حیدری هنرمند دیگری بود که طرحی از درمبخش کشید و نوشت: «تنها نگرانی که در این قریب به ۲۰ سال آشنایی نزدیک شنیدم، این بود که هزاران

ایده در ذهن دارید و می‌ترسید برای به تصویرکشیدن‌شان، وقت کم بیایرد.»

بهباز خورشیدی، هنرمند گرافیست هم در کنار طرحی از کامبیز درمبخش، خاطره‌ای از او نوشته که به خورشیدی گفته‌است یکی از دلایل بازگشتش به ایران، نوشته‌ای

است که خورشیدی در دهه ۸۰ درباره آثار درمبخش در روزنامه ایران منتشر کرده‌است.

«دریا» راهی لندن می‌شود

فیلم کوتاه «دریا» به نویسندگی و کارگردانی صحرارمضانیان در ادامه حضور جهانی خود و پس از شهر نیویورک این بار در هجدمین دروه فستیوال فیلم‌کوتاه لندن شرکت خواهد کرد. این جشنواره موردتأیید آکادمی هنرهای فیلم و تلویزیون بریتانیا Baffa است که در کشور انگلستان برگزار می‌شود. فرزانه سلحشور، فرزند علوی، پویا حقیقی و صحرارمضانیان بازیگران این فیلم کوتاه هستند.

تقدیر از مسعود کیمیایی در جشن حافظ

در بیست و یکمین دوره جشن سینمایی و تلویزیونی دنیای تصویر (جشن حافظ) جایزه یک عمر فعالیت هنری (تندیس حافظ علی معلم) به پاس یک عمر فعالیت هنری اهدا و از او تقدیر می‌شود. مسعود کیمیایی متولد ۱۳۲۰ شهر تهران، نویسنده، کارگردان سینمای ایران است که فیلمسازی را از سال ۱۳۴۷ و با فیلم «بیگانه بیا» در سینمای ایران آغاز کرد. جشن حافظ ۱۲۹ آبان برگزار می‌شود.

ی‌ها بر ایران غلبه می‌کنند؟

یک روز خیلی حساس!

میفته دست روسا. نیما گرچه تازه روزهای سخت زندگی در آستارا و بارفروش و آن تهمت‌های دوره معلمی‌اش را پشت سر گذاشته بود اما مثل پیران جهان دیده برخورد می‌کند. برای علی پاشا چای می‌ریزد و از مشاهداتش می‌پرسد و بعد هم یکی به سیگارش می‌زند و او را می‌برد کنار پنجره اتاق. گفت‌وگوی او با آن سرهنگ جوان دقیقا نشان‌دهنده روحیات نیما حتی در امور سیاسی است. نیما: اون جا رو ببین. وسط اون حیاط، اون درخت. اون درخت چیه؟ سرهنگ: نمی‌دونم. نیما: درخت سیب که نیست. سرهنگ: نه. نیما: اما من می‌تونم چندتا سیب ازش آویزون کنم؟ سرهنگ: بله. نیما: اما اون که درخت سیب نمی‌شه؟ سرهنگ: نه. نیما: پس خیالت راحت باشه. اینجا هم کمونیستی نمی‌شه. این مثال ساده اما واقعی، تمام غم و غصه جوان را از

دلش شست و برد. او خودش زیرکانه با مسائل سیاسی روز برخورد می‌کرد. چرا که آن روز گرچه خانه‌اش تقریباً وسط آن تظاهرات بزرگ و شلوغی‌ها بود، در اتاقش ماند و بیرون نرفت!

دکتر حمیدی قصیده‌ای در ذم نیما ساخته بود و خواندن گرفت. خود نیما هم حضور داشت. وقتی به این بیت رسید در وصف شعر نیما: سه چیز هست دران وحشت و عجائب و حمق // سه چیز نیست دران، لطف و وزن و معنا نیست که محروم بهار سخت برآشفت و اجازه نداد آن اشعار خوانده شود. با این‌که خود نیما به خواندن تمام قصیده موافقت داشت و این نهایت درجه نجابت است.»

چرا از درگذشت نیما عکسی در دسترس نیست؟

خبر درگذشت نیما شوک بزرگی بود برای بعضی‌ها و شاید هم خوشحالی پنهانی برای بعضی‌های دیگر که او را دوست نداشتند. هادی شفافینی کسی بود که امکان عکاسی از نیما را وقتی پیکر بی جانش روی زمین بود، داشت اما این کار را نکرد. او تعریف می‌کند: «من در آتلیه‌ام به امور جاری می‌پرداختم که رنگ در به صدا درآمد. وقتی باز کردم احمد شاملو را با قیافه‌ای اندوهبار و درهم روبروی خودم دیدم

می‌گویند نیما شهید نبوغ خود شد. وقتی او داشت حرف متفاوتی می‌زد خودش هم از گوشه و کنار می‌خورد. در جلسات چندان محترم به حسابش نمی‌آوردند و گاهی نیز با او برخورد‌های نامناسبی می‌کردند. حمیدی شیرازی و رشید یاسمی هم که از سردمداران مخالفت با نیما بودند، مثلاً دکتر محمد اسلامی‌نوشتن به نقل از مجله یغما می‌گوید: «در یکی از انجمن‌های ادبی به ریاست مرحوم بهار، آقای

شیوه‌های مختلف را فراهم کند. آثار ارائه‌شده در دوره‌های پیشین دوسالانه کارتون کتاب پیش از این به شکل‌های مختلف حتی انیمیشن تولید شده‌است؛ رسانه ملی ما باید این تولیدات را در زمان‌های مختلف پرتکرار پخش کند؛ چرا که تأثیرگذاری پیام با تکرار آن بیشتر می‌شود.

مشارکت ۶۳۷ هنرمند شرکت‌کننده از ۶۴ کشور

سید مسعود شجاعی طباطبایی، دبیر پنجمین دوسالانه کارتون کتاب نیز با گرامیداشت یاد مرحوم استاد کامبیز درم بخش به ارائه گزارشی از روند برگزاری این دوسالانه پرداخت و گفت: پنجمین دوسالانه بین‌المللی «کارتون کتاب» در اردیبهشت ۱۴۰۰ در حالی فراخوان خود را منتشر کرد که این مسابقه از جایگاه ویژه‌ای در جهان برخوردار شده است. در واقع نظم و استمرار در برپایی این نمایشگاه، اهدای جوایز فاخر، در نظر گرفتن جوایزی با استانداردهای بین‌المللی، حضور داوران مطرح و سرشناس و همچنین کاتالوگ جشنواره، شرایطی را رقم می‌زند که ما از پنج ستاره ممکن هر پنج ستاره را داشته باشیم.

وی افزود: در این دوسالانه موضوع اصلی «کتاب، کتابدار و کتابخانه» است که با شیوع بیماری جدید، موضوع «کتاب و

جیمزباند مرکب

سه) از موقعی که خداحافظی دانیل کریگ از نقش جیمزباند جدی شد، گمانه‌زنی‌ها برای جانشینی او انتخاب بازیگر نقش مامور دو صفر هفت، قوت گرفت و رسانه‌های مختلف سبنمایی جهان و کارشناسان سینما، اسم‌های زیادی را مطرح کردند و پیشنهاد دادند، به ویژه بازیگران اسم و رسم‌دار و محبوبی که رگ و ریشه انگلیسی دارند مثل تام هاردی. اما روند و مباحث سال‌های اخیر که سازوکار هالیوود را دستخوش تغییر کرد، به گزینه‌های پیشنهادی برای نقش جیمزباند هم رسید و با وجود خاستگاه بریتانیایی بازیگران، هم دو صفر هفت سایه‌پوست مثل ادریس الیا پیشنهاد شد و هم دوصفر هفت خانم مثل امیلی بلانت.

در آخرین جیمزباند، یعنی «وقت مردن نیست»

نقشی را می‌بینیم که ترکیبی از هر دو گمانه‌زنی است؛ یک بازیگر زن سایه‌پوست به نام لاشانا لینچ که در فیلم به اسم نومی و به عنوان مامور دوصفر هفت معرفی می‌شود. هرچند این اشاره کمی جنبه شوخ طبعانه دارد، اما می‌توان آن را به عنوان تست ذائقه طرفداران جیمزباند هم درنظر گرفت. باید منتظر واکنش‌ها و نظرات درباره این شخصیت باشیم و ببینیم نتیجه طرح این موضوع، در فیلم بعدی ما را به کدام بازیگر می‌رساند.

که به پنج نفر مبلغ دو میلیون تومان همراه با لوح تقدیر اهدا شد.

کارتنویست‌های برتر معرفی شدند

در ادامه این مراسم برگزیدگان پنجمین دوسالانه بین‌المللی کارتون کتاب در سه بخش آماتور یا غیرحرفه‌ای، شایستگان تقدیر و برگزیدگان در بخش حرفه‌ای معرفی و تقدیر شدند که براین اساس اولکسی کوستوفسکی از کشور اوکراین، مجید امینی از رشت و سامان ترابی از اهواز به ترتیب به عنوان برگزیدگان اول تا سوم پنجمین دوسالانه بین‌المللی کارتون کتاب در بخش حرفه‌ای معرفی شدند که نماینده سفارت اوکراین در ایران به نمایندگی از اولکسی کوستوفسکی جایزه وی را دریافت کرد.

همچنین اولکسی کوستوفسکی نفر اول آثار برگزیده پنجمین دوسالانه کارتون کتاب در یک پیام ویدئویی که در این مراسم پخش شد، گفت: برای من افتخار بزرگی است که جایزه اول شامل لوح تقدیر، جایزه و ۱۵۰۰ یورو در مسابقه کاریکاتورист‌های مشهور جهان در تهران را دریافت کردم. من بسیار خوشحالم که آثار هنری من مورد تحسین هیات داوران قرار گرفته است.

کرونا» نیز مورد توجه قرار گرفته و همچنین دو عنوان «کتاب و کودک»، «کتاب و رسانه» نیز به دلیل ضرورت فرهنگسازی در این عرصه در میان موضوعات قرار گرفت. هیات داوران در این دوره باعث حیرت هنرمندان در دنیا شد چرا که با جمعی از ستارگان دنیای کارتون و کاریکاتور آقایان آرس، ماچادو و نیکولا لیستس در این دوره همکاری می‌کنیم.

شجاعی طباطبایی درباره میزان مشارکت در پنجمین دوسالانه کارتون کتاب گفت: خوشبختانه از مجموع ۶۳۷ هنرمند شرکت‌کننده از ۶۴ کشور دنیا در این رویداد هنری، شاهد حضور بیش از ۲۶۸ هنرمند ایرانی بودیم. در مرحله اول داوری، آثار غیرمرتبط با موضوع و فاقد کیفیت بالا حذف شده و در مرحله دوم، انتخاب آثاری که بیشترین ارتباط را با موضوعات مطرح‌شده داشتند و در مرحله سوم ۸ اثر نهایی معرفی شدند. در بخش جوایز، علاوه بر اهدای لوح تقدیر و تندیس به نفرات اول تا سوم، جوایز اصلی برای نفر اول به مبلغ ۱۵۰۰ یورو، نفر دوم ۵۰۰ یورو و نفر سوم مبلغ ۵۰۰ یورو اهدا شد.

دبیر پنجمین دوسالانه کارتون کتاب درباره میزان استقبال از بخش جنبی این دوسالانه نیز توضیح داد: با اختصاص بخش جنبی برای رقابت هنرمندان تازه‌کار یا آماتور در این دوره از مسابقه، بیش از ۴۰۰ اثر در این بخش مورد ارزیابی قرار گرفت

جزیره ما، جزیره آنها

ده‌هایی به کیسه دوختن تنقلیکس و سازندگان بازی مرکب هم گرفت که با وجود این‌که می‌توانستند دم کنند اما با آن نمای پایانی، جا را برای توجیه ساخت فصل دوم باز گذاشتند، ولی سریال به قدری جذاب نمی‌تواند با انتقاد همراه باشد. اما سریالی مثل جزیره که در همین دو سه قسمت اول هیچ جذابیتی شخصیت پردازی هم استاندارد نبوده و هنوز خبری از رضایتمندی تماشاگران نیست، چطور خبر خوش واقعا قصد این مقایسه عبث و خنده‌دار را نداشته‌یم و هم‌اورد ساخت فصل دوم جزیره، دست بالا خبر میدان سرخ و نیسان آبی در خود فیلمو باشیم. منتها چون این خبر با خبر ساخت ادامه بازی مرکب همراه (تنها شباهت رخ دادن هر دو قصه در جزیره است) راه انداختیم، حلال کنید.

ر ساخت شد. اولی سال جزیره و دومی سریال مانی، به شوخی کاربران های این را به رخ ت جزیره